

Sayı: 33733

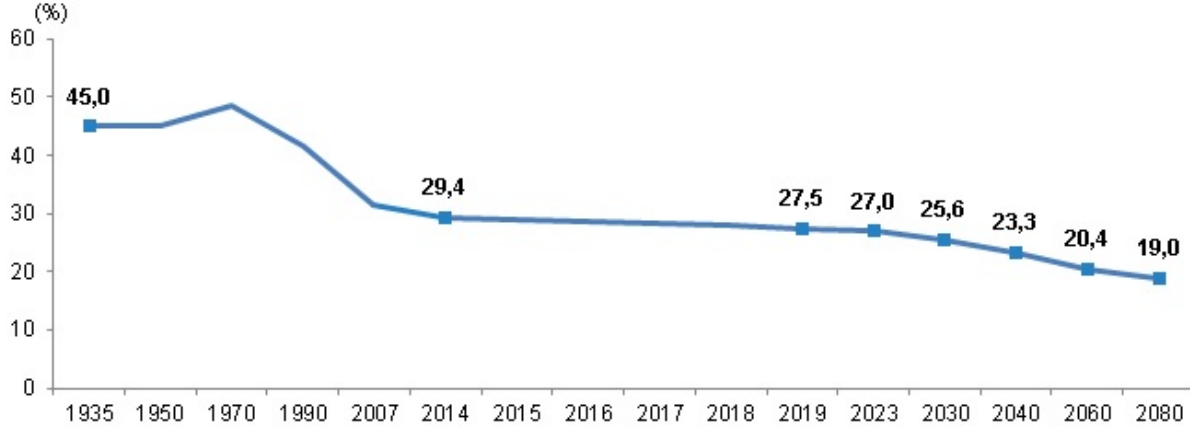
17 Nisan 2020

Saat: 10:00

İstatistiklerle Çocuk, 2019**Türkiye nüfusunun %27,5'ini çocuk nüfus oluşturdu**

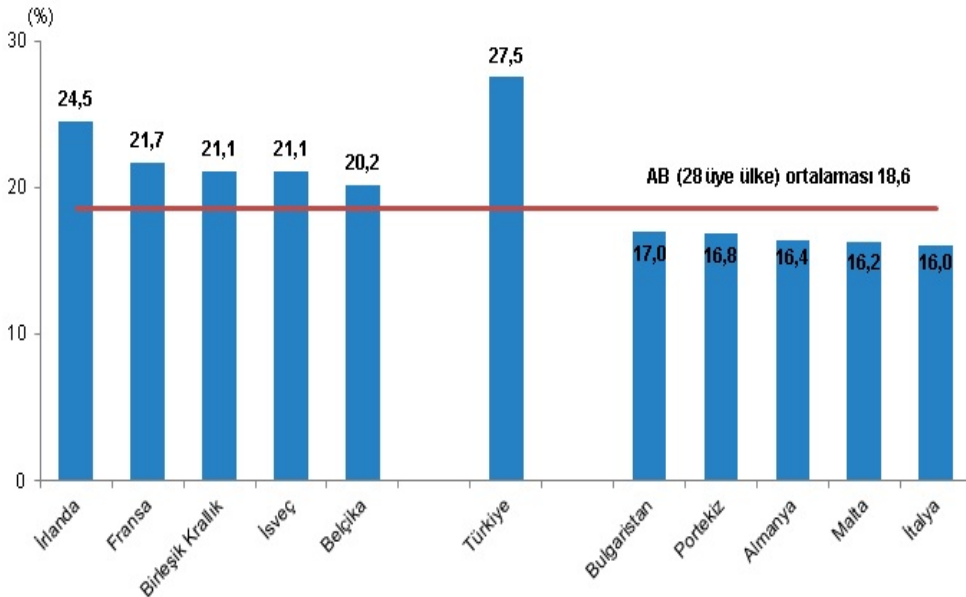
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre; 2019 yıl sonu itibarıyla, Türkiye nüfusu 83 milyon 154 bin 997 kişi iken bunun 22 milyon 876 bin 798'ini çocuklar oluşturdu. Birleşmiş Milletler tanımına göre; 0-17 yaş grubunu içeren çocuk nüfus, 1970 yılında Türkiye'de toplam nüfusun %48,5'ini oluştururken bu oran 1990 yılında %41,8 ve 2019 yılında %27,5 oldu.

Nüfus projeksiyonlarına göre; çocuk nüfus oranının 2023 yılında %27,0, 2030 yılında %25,6, 2040 yılında %23,3, 2060 yılında %20,4 ve 2080 yılında %19,0 olacağı öngörüldü.

Çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı, 1935-2080

Kaynak: TÜİK, Genel Nüfus Sayımları, 1935-1990
TÜİK, Nüfus Tahminleri, 2000
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2007-2019
TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2023-2080

Avrupa Birliği (AB) üye ülkelerinde 2019 yılında çocuk nüfusun toplam nüfus içindeki oranı incelendiğinde; AB-28 üye ülkelerinin çocuk nüfuslarının toplam nüfus içindeki oranı %18,6 oldu. AB-28 üye ülkeleri içerisinde en fazla çocuk nüfus oranına sahip olan ülkelerin sırasıyla; %24,5 ile İrlanda, %21,7 ile Fransa, %21,1 ile Birleşik Krallık ve İsveç olduğu görüldü. Çocuk nüfus oranının en düşük olduğu ülkeler ise sırasıyla; %16,0 ile İtalya, %16,2 ile Malta ve %16,4 ile Almanya oldu.

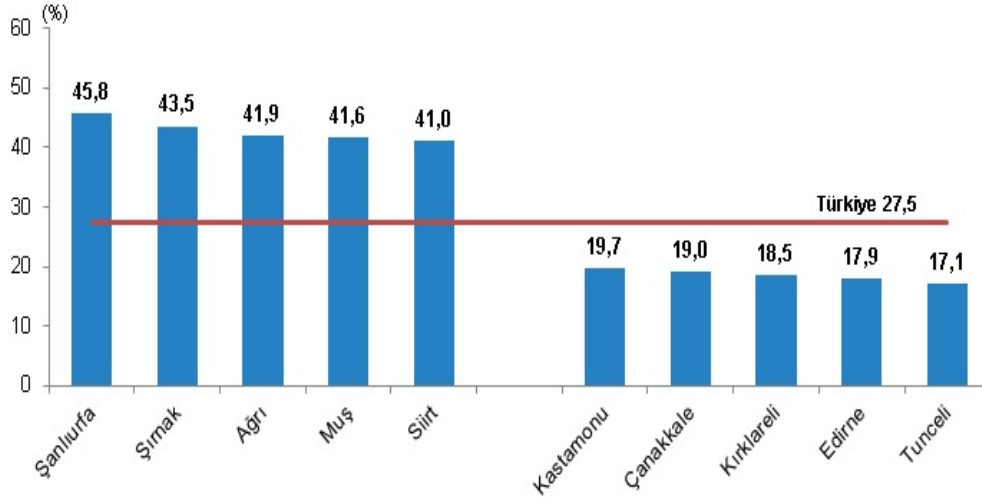
Türkiye ve AB-28 üye ülkeleri çocuk nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı, 2019

Kaynak: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi, 2019
TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2019

Çocuk nüfus oranının en yüksek olduğu il Şanlıurfa oldu

ADNKS sonuçlarına göre; illerin toplam nüfusları içindeki çocuk nüfus oranı incelendiğinde; 2019 yılında en yüksek çocuk nüfus oranına sahip olan il, %45,8 ile Şanlıurfa oldu. Şanlıurfa ilini %43,5 ile Şırnak ve %41,9 ile Ağrı izledi. Çocuk nüfus oranının en düşük olduğu ilk üç il ise sırasıyla; %17,1 ile Tunceli, %17,9 ile Edirne ve %18,5 ile Kırklareli oldu.

Çocuk nüfus oranının en yüksek ve en düşük olduğu ilk 5 il, 2019

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2019

Her iki bebekten biri sezaryen ile doğdu

Doğum istatistiklerine göre; 2018 yılında canlı doğan bebek sayısı, 1 milyon 248 bin 847 oldu. Canlı doğan bebeklerin %51,3'ü erkek, %48,7'si kız oldu.

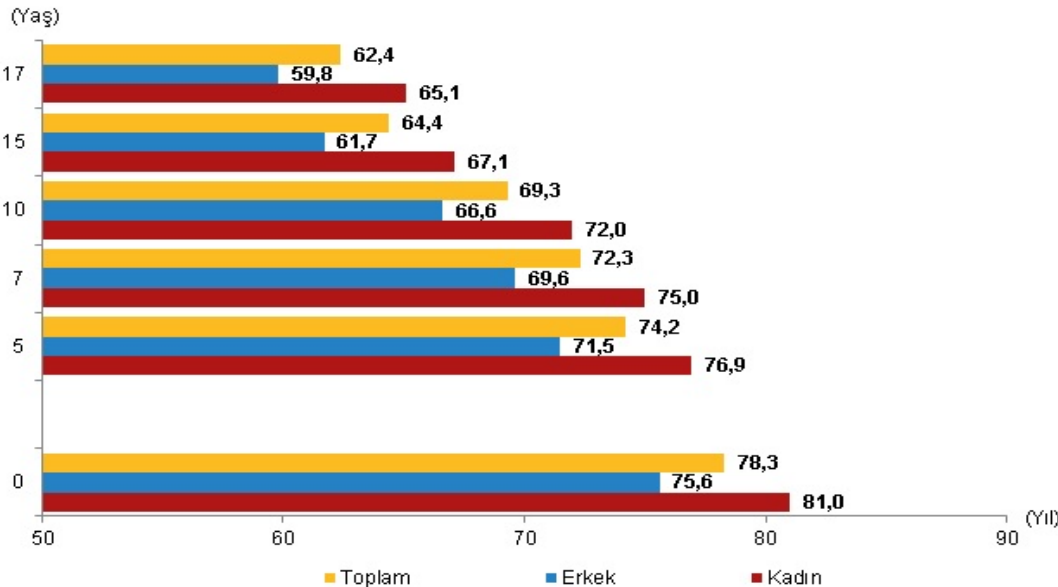
Sağlık Bakanlığı verilerine göre; hastanede gerçekleşen doğumların oranı, 2010 yılında %91,6 iken 2018 yılında %98,0 oldu. Sezaryen doğumların canlı doğumlar içerisindeki oranı ise 2014 yılında %51,1 iken 2018 yılında %54,9 oldu. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 1. Düzeye göre; 2018 yılında sezaryen doğumların en yüksek oranda görüldüğü bölge %66,0 ile TR6 Akdeniz (Antalya, Isparta, Burdur, Adana, Mersin, Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye), en düşük oranda görüldüğü bölge ise %37,9 ile TRA Kuzeydoğu Anadolu (Erzurum, Erzincan, Bayburt, Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan) oldu.

Beklenen yaşam süresi 15 yaşındaki çocuklar için 64,4 yıl oldu

Hayat Tabloları, 2016-2018 sonuçlarına göre; doğuşta beklenen yaşam süresi, Türkiye geneli için 78,3 yıl, erkekler için 75,6 yıl ve kadınlar için 81,0 yıl oldu.

Türkiye'de 7 yaşına ulaşan bir çocuğun kalan yaşam süresinin ortalama 72,3 yıl, erkek çocuklar için 69,6 yıl ve kız çocukları için 75,0 yıl olduğu görüldü. Çalışma çağına başlangıcı olan 15 yaşındaki çocuklar için ise bu süre 64,4 yıl oldu. Erkekler için bu süre 61,7 yıl iken kadınlar için 67,1 yıl oldu. Bu yaş için kadın ve erkek arasındaki beklenen yaşam süresi farkı 5,4 yıldır.

Cinsiyete ve yaşa göre çocuklarda beklenen yaşam süresi, 2016-2018

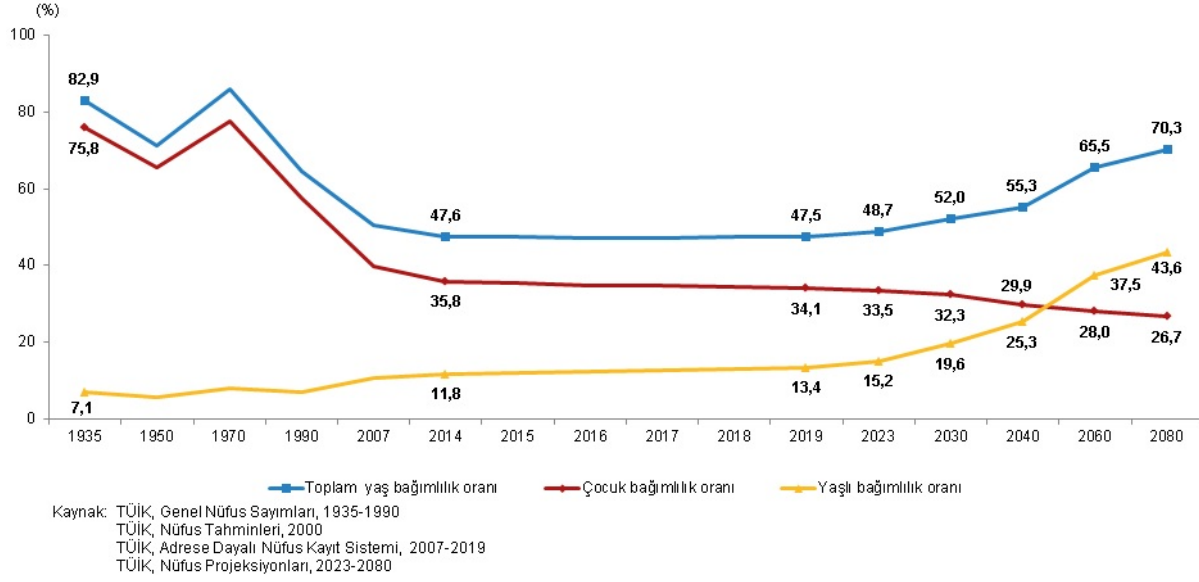

Kaynak: TÜİK, Hayat Tabloları, 2016-2018

Çocuk bağımlılık oranı %34,1 oldu

Toplam yaş bağımlılık oranı, 15-64 yaş grubunda çalışma çağındaki her 100 kişi başına düşen, 0-14 ile 65 ve üzeri yaş grubundaki kişi sayısı olarak tanımlanır. ADNKS sonuçlarına göre; 2019 yılında toplam yaş bağımlılık oranı %47,5 oldu. Yaş grubu 15-64 olan her 100 kişi başına düşen, 0-14 yaş grubundaki çocuk sayısını ifade eden çocuk bağımlılık oranı ise %34,1 olarak gerçekleşti.

Çocuk bağımlılık oranı, 1935-2080

Bebeklere konulan en popüler erkek ismi Yusuf, kız ismi Zeynep oldu

ADNKS sonuçlarına göre; 2019 yılında doğan bebeklere konulan en popüler erkek bebek isimleri, Yusuf, Eymen ve Miraç, en popüler kız bebek isimleri ise Zeynep, Elif ve Defne oldu. Bununla birlikte, 0-17 yaş grubundaki çocuklarda en çok kullanılan erkek isimlerinin Yusuf, Mustafa ve Mehmet; kız çocuk isimlerinin ise Zeynep, Elif ve Yağmur olduğu görüldü.

Beş yaşındaki çocukların net okullaşma oranı %75,2 oldu

Milli eğitim istatistiklerine göre; beş yaş net okullaşma oranı, 2015/16 öğretim yılında %67,2 iken 2018/19 öğretim yılında %75,2 olarak gerçekleşti.

Erken çocukluk gelişimi endeksi, okur-yazarlık ve sayısal beceri açısından, fiziksel olarak, sosyal-duygusal açıdan ve öğrenme konusunda normal gelişim gösteren 36-59 aylık çocukların sayısının, nüfustaki aynı yaş grubundaki toplam çocuk sayısına oranını ifade etmektedir. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması (TNSA), 2018 sonuçlarına göre; üç ve dört yaşlarındaki çocuklar için erken çocukluk gelişimi endeksi, 2018 yılında %73,7 olarak hesaplandı. Erkek çocuklar için %69,8 olan endeks değeri, kız çocuklar için %78,0 oldu.

Ortaokul seviyesinde net okullaşma oranı %93,3 oldu

Milli eğitim istatistiklerine göre; ortaokul seviyesinde net okullaşma oranı, 2018/19 öğretim yılında %93,3 oldu. Net okullaşma oranı cinsiyet bazında karşılaştırıldığında, erkek çocuklar için ortaokul seviyesinde net okullaşma oranının %92,9, kız çocukları için ise %93,6 olduğu görüldü.

Eğitim hizmetlerinden memnuniyet 2019 yılında %54,8 oldu

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; bireylerin eğitim hizmetlerinden memnuniyet oranı, 2018 yılında %56,7 iken 2019 yılında %54,8 oldu.

Hanehalkında yükseköğretim kurumları sınavına ve liseye geçiş sistemi dahilinde yapılan merkezi giriş sınavlarına hazırlık ya da derslere takviye amacıyla özel ders veya kurs alan çocuk bulunan hanelerin oranı, 2015 yılında %10,7 iken 2019 yılında %9,2 oldu. Çocuğunu kursa gönderen hanelerin %55,4'ü okuldaki eğitim yeterli olduğu halde sınavlara hazırlık amacıyla, %40,5'i ise okuldaki standart eğitim programının yetersiz kalması nedeniyle çocuklarını kursa gönderdiklerini ifade etti.

Eğitim hizmetlerinde en fazla sorun eğitim masraflarında görüldü

Yaşam memnuniyeti araştırması sonuçlarına göre; 2019 yılında eğitim hizmetleriyle ilgili yaşanan en büyük sorun eğitim masrafları konusunda oldu. Eğitim masraflarında sorun gören bireylerin oranı, devlet okulları için %45,0 olurken özel okullar için %58,9 oldu.

Eğitim hizmetleriyle ilgili 2019 yılında en az görülen sorun, devlet okullarında %9,2 ile okula kayıt işlemlerinde yaşanırken özel okullarda ise %2,2 ile okul ve çevresi güvenlik hizmetlerinde yaşandı.

Eğitim hizmetlerinde yaşanan sorunlar, 2018, 2019

Eğitimde yaşanan sorunlar	2018		2019	
	Devlet okulu	Özel okul	Devlet okulu	Özel okul
Eğitim masrafları	44,2	60,4	45,0	58,9
Okuldaki eğitimin kalitesi	27,4	17,5	29,3	16,4
Eğitim araçlarının niteliği/sayısı	28,2	7,7	29,3	8,7
Sınıflardaki öğrenci sayısı	32,4	8,8	32,5	5,8
Okul ve çevresi güvenlik	14,3	1,8	12,0	2,2
Okula ulaşım/servisler	18,1	17,3	18,8	21,3
Okul idaresinin genel yaklaşımı	15,0	6,7	17,4	10,5
Okulların ısınma, temizlik vb. koşulları	8,8	1,3	9,9	2,6
Öğretmenlerin öğrencilere yaklaşımı	10,5	6,8	12,5	7,9
Okula kayıt işlemleri	9,1	8,0	9,2	7,2

Kaynak: TÜİK, Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2018, 2019

Resmi kız çocuk evlilikleri azaldı

Evlenme istatistiklerine göre; 16-17 yaş grubunda olan kız çocuklarının resmi evlenmelerinin toplam resmi evlenmeler içindeki oranı 2009 yılında %8,1 iken bu oran 2019 yılında %3,1'e düştü.

Bu oran, illere göre incelendiğinde; 2019 yılında Ağrı ilinin %13,2 ile kız çocuk evlenmelerinde en üst sırada yer aldığı görüldü. Bu ili, %13,0 ile Muş ve %10,6 ile Kars izledi. Kız çocuk evlenmelerinin toplam evlenmeler içindeki oranının en düşük olduğu iller ise %0,2 ile Tunceli, %0,7 ile Bayburt ve Rize, %0,8 ile Trabzon oldu.

Ekonomik faaliyette çalışan çocuk sayısı 5-17 yaş grubunda 720 bin kişi oldu

Çocuk İşgücü Araştırması, 2019 sonuçlarına göre; 5-17 yaş grubunda çalışan çocuk sayısı 720 bin kişi olup çalışan çocuklar arasında 5 yaşında çocuk gözlenmedi. Ekonomik faaliyette çalışan 5-17 yaş grubundaki çocukların aynı yaş grubundaki çocuklar içinde payını gösteren istihdam oranı ise %4,4 oldu.

Çalışan çocukların %79,7'sini 15-17 yaş grubundakiler oluştururken %15,9'unu 12-14 yaş grubundakiler, %4,4'ünü ise 5-11 yaş grubundaki çocuklar oluşturdu. Çalışan çocukların oranı cinsiyete göre incelendiğinde, çalışan çocukların %70,6'sını erkek çocukların, %29,4'ünü ise kız çocukların oluşturduğu görüldü.

Çalışan çocukların %65,7'si aynı zamanda eğitime devam etti

Çalışan çocukların %65,7'si eğitime devam ederken bu oran erkek çocuklarda %65,6, kız çocuklarda %66,0 oldu. Çalışan çocuklar yaş gruplarına göre incelendiğinde; 5-14 yaş grubundaki çalışan çocukların %71,9'u, 15-17 yaş grubunda çalışan çocukların ise %64,1'i aynı zamanda eğitime devam ettiği görüldü. Çalışan çocukların %34,3'ü eğitime devam etmedi.

Çalışan çocukların %45,5'i hizmet sektöründe yer aldı

Çalışan çocukların %30,8'i tarım, %23,7'si sanayi, %45,5'i ise hizmet sektöründe yer aldı. Yaş grubuna göre incelendiğinde; 5-14 yaş grubunda çalışan çocukların %64,1'inin tarım sektöründe, 15-17 yaş grubunda çalışan çocukların ise %51,0'ının hizmet sektöründe yer aldığı görüldü.

En fazla koruyucu aile İstanbul'da oldu

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının verilerine göre; 2019 yılında Türkiye genelinde mevcut koruyucu aile sayısı 5 bin 967 oldu. Koruyucu aile sayısı illere göre incelendiğinde; en fazla koruyucu ailenin 623 aile ile İstanbul'da olduğu görüldü. İstanbul'u 381 aile ile Ankara, 368 aile ile İzmir, 251 aile ile Kayseri ve 203 aile ile Kocaeli illeri takip etti. Koruyucu aile yanındaki çocuk sayısı ise 2019 yılında 7 bin 259 oldu.

Boşanma davaları sonucu velayeti anneye verilen çocukların oranı %76,0 oldu

Boşanma istatistiklerine göre; 2018 yılında boşanan çiftlerin sayısı 143 bin 573 iken 2019 yılında 155 bin 47 oldu. Kesinleşen boşanma davaları sonucunda 2018 yılında 125 bin 768 çocuk velayete verilirken 2019 yılında 139 bin 660 çocuk velayete verildi. Çocukların velayetinin %76,0'ının anneye, %24,0'ının ise babaya verildiği görüldü.

Obezite erkek çocuklarında daha yaygın oldu

TNSA, 2018 sonuçlarına göre; 5 yaş altı çocuklarda kötü beslenme yaygınlığı erkek çocuklarında %11,0, kız çocuklarında ise %8,4 oldu. Aynı yaş grubunda kötü beslenmeye bağlı olarak obezite yaygınlığı erkek çocuklarında %9,3 olurken kız çocuklarında ise %6,8 oldu. Bu yaş grubundaki erkek çocukların %1,7'sinin, kız çocuklarının ise %1,6'sının aşırı zayıf olduğu gözlemlendi.

Bebek ölüm hızı binde 9,3 oldu

Ölüm istatistiklerine göre; 2014 yılında bebek ölüm hızı binde 11,1 iken 2018 yılında binde 9,3'e geriledi. Bebek ölüm hızı cinsiyete göre incelendiğinde, 2014-2018 yılları arasında bebek ölüm hızının erkek bebekler için binde 11,8'den binde 9,8'e, kız bebekler için binde 10,3'ten binde 8,7'ye düştüğü görüldü.

Doğumdan sonraki beş yıl içinde ölme olasılığını ifade eden beş yaş altı ölüm hızı, 2014 yılında binde 13,3 iken 2018 yılında binde 11,4'e düştü. Beş yaş altı ölüm hızı cinsiyete göre incelendiğinde; 2014-2018 yılları arasında beş yaş altı ölüm hızının erkek çocuklar için binde 14,2'den binde 12,1'e, kız çocuklar için binde 12,3'ten binde 10,7'ye düştüğü görüldü.

Bu konu ile ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Nisan 2021'dir.

AÇIKLAMALAR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2012 yılından itibaren özel günlerde günün önemine atfen haber bülteni yayımlamaya başlamıştır. Dünyada çocuklara armağan edilen tek bayram olan "23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" çerçevesinde çocuk nüfusa özel olarak çıkarılan bu haber bülteninde, çocuk nüfusun mevcut ve gelecekteki demografik yapısı, sağlık, eğitim ve işgücü gibi sosyo-ekonomik özelliklerine yer verilmiştir.

Haber bülteninde yer alan veriler, TÜİK tarafından gerçekleştirilen sayım ve araştırmalar ile idari kayıtlardan yararlanılarak derlenmiştir.

Teknik bilgi için: ASLIHAN KABADAYI
Telefon: +90 312 454 78 54
e.posta: aslihan.kabadayi@tuik.gov.tr

Bilgi talebi için: Bilgi Dağıtım Grubu
Telefon: +90 312 454 72 56
e.posta: bilgi@tuik.gov.tr

 / tuikbilgi
 / tuikbilgi